

Vasárnapon is ideiglenes felvétel szerkesztő: Dr. Takács Lajos... Lapkiadó K. T.

DÉLI HIRLAP

A Hírlapunkon... (Közlöny, No. 934/1936) Szerkesztő: Timisoara I., Bui Regina-Maria S. Kiadóiroda: Timisoara I., Pata Brătianu S.

A romániai magyarság demokratikus lapja

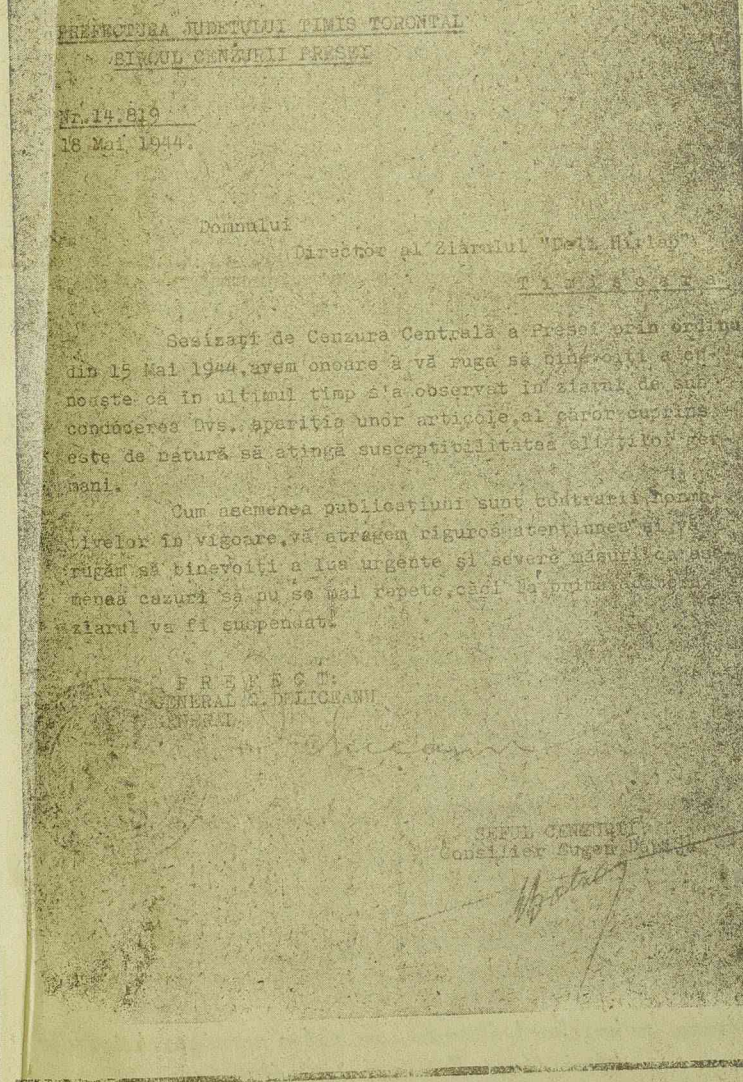
A „Déli Hírlap” utolsó száma

A maival a „Déli Hírlap” utolsó száma jelenik meg. Bucuszunk ettől a laptól, mert az új élethez, amelynek lehetőségét számunkra is augusztus huszonegymásodika hozta el, az újság átszervezett szerkesztősege új szellemi hajlékot akar.

A helyzet megvilágítására alább néhány lapvéleményt idézünk. Sajnos, az utolsó 24 óra eseményeiről nincsenek jelentésünk, így a Nemzeti Parasztpárt csármája Bucurestiben tartott nagygyűlésének lefolyásáról sem kaptunk jelentést a Rador-ügynökségtől.

Ezzel a végszóval távozik a megszűnt lap

A „Déli Hírlap”-hoz intézett legutolsó hivatalos megintés fényképmintát közzéadjuk. Nem hivalkodás az a mi részünkről, csupán tisztázás bizonyos jöhmösköztű téjékozatlanságokról.

Sikertelenség esetén az egész felelősség azokra hárul majd, akik csökönyösek és nem értik meg a valóságot. Önös és pártérintetlenül szük és hazafiatlan szemszöveg keresztil neveze azt.

Két munkásvezér újabb audiencaja

Valamennyi bucaresti lap beszámol arról, hogy Patrascanu Lucretia és Gheorghiu-Deja Nemzeti Demokratikus Arcvonal képviselőjében

Patrascanu és Gheorghiu-Deja több kihallgatáson jelent meg az uralkodónál

Art még a válság megoldása körül húza vona

Bucuresti. Mint a fővárosi lapok jelentéseiből kitünik, a kormányválság tovább húzódik, noha pár nappal előbbég a pártközi tárgyalások sikeres befejezésére lehetett számítani. Erre mutató a főhivatalos távirati ügynökség tücsit, valamint egyes közéleti tények megnyilatkozásai.

A helyzet megvilágítására alább néhány lapvéleményt idézünk. Sajnos, az utolsó 24 óra eseményeiről nincsenek jelentésünk, így a Nemzeti Parasztpárt csármája Bucurestiben tartott nagygyűlésének lefolyásáról sem kaptunk jelentést a Rador-ügynökségtől.

Mi az oka az állandó halogatásnak?

A Sca... a Romániai Kommunista Párt lapja a többi közt ezt írja a helyzettől:

A kormányválság közel egy hónap óta tart. Megoldása nagyon nehéznek bizonyul. Az elmúlt hónap alatt a közös platformtervezet alapján álló Nemzeti Demokratikus Arcvonal képviselői és a Nemzeti Parasztpárt és a Nemzeti Liberális Párt között a tárgyalások szünet nélkül folytak.

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal tanácsának kiküldöttel részéről meg nyilvánult nagyfokú megértés ellenére, bár az utóbbi három napon naponta kétszer is tárgyaltak a Nemzeti Parasztpárt és a Nemzeti Liberális Párt küldöttségével, a kormányválság tovább tart.

A Nemzeti Demokratikus Arcvonal azt a célt követi, hogy az egész nép és Románia jövője érdekében demokratikus együttműködési kormány alakuljon.

A nemzeti parasztpárti kiküldöttek folyton újabb és újabb nehézségeket támasztottak, amelyeknek egyike sem volt olyan természetű, amely igazolta volna a nép előtt a kormányválság megoldásának elődázását. A tárgyalások harmadik napján, amikor azt kérték tőlük, hogy a legutóbb szönyegre került kérésekben szegedjék le álláspontjukat, a kérést visszautasították, újabb késleltető ürügyeket hozván fel.

Ez a helyzet a jelen pillanatban. A tárgyalásokat és megbeszéléseket az egyik napról a másikra huzzák-halasztják akkor, amikor a nép gyűlölte kormány lemondott, az ország pedig a háború kellős közepén az azonnali eszeleves új kormányt kéri — fejeződik be a Sca... elke.

Nem lehetett előbbre jutni

A szociáldemokrata Libertatea így ír: — A Kommunista Párt és Szociála

inokrata Párt képviselői, mint a Nemzeti Demokratikus Arcvonal megbízottai között egyrészt és a Liberális Párt és a Nemzeti Parasztpárt kiküldöttel között másrészt folyt tárgyalások során nem lehetett előbbre jutni a felé a meg egyezés felé, amelyet az ország vár s amelyet érdekei sürgősen megkívánnak. — És nem a Nemzeti Demokratikus Arcvonal miatt. A N. D. A. nagy engedelményt megadott, hogy megvalósulhas

son az a kormány, amely véget vet egy népszerűtlen és tehetetlen kabinet működésének, egyezőval véget vet a munkásszűfaly s egyben a nép kárára túl hosszú ideje tartó válságnak.

Két munkásvezér újabb audiencaja

Valamennyi bucaresti lap beszámol arról, hogy Patrascanu Lucretia és Gheorghiu-Deja Nemzeti Demokratikus Arcvonal képviselőjében

Sikertelenség esetén az egész felelősség azokra hárul majd, akik csökönyösek és nem értik meg a valóságot. Önös és pártérintetlenül szük és hazafiatlan szemszöveg keresztil neveze azt.

Két munkásvezér újabb audiencaja

Az elmúlt nap este háromnegyed órakor kihallgatáson jelentek meg uralkodónál. Az audienca 10 utáig tartott.

Erdély fővárosában is zászlót bontott a Magyar Dolgozók Szövetsége

A munkásság, a földműves nép és az értelmiség összefogásával kezdődött meg a szervezés munkája

Cluj-Kolozsvár. A Magyar Dolgozók Szövetsége Erdély fővárosában zászlót bontott október 22-én. A fasiszta erők elnyomása alól felszabaduló magyarság, ahelyett hogy felülről várna kezdeményezést, saját maga veszi kezébe sorsának irányítását és szövetkezve mindazokkal az erőkkel, amelyek ezen a földön őszintén és hátsó gondolat nélkül kívánják szolgálni a demokráciát, embériesség és igazság elveit, megalkotják a maga alulról felépülő, a dolgozó társadalom akaratát képviselő szervezetét.

A szűkebbkörű értekezleten a dolgozó társadalom valamennyi rétege képviseltette magát s együttes akaratával, egyhangúlag döntött a MADOSZ újjászervezése mellett. Az értekezleten Szepesi Sándor munkás, H a t h á z i Samu földész és K ó s Károly mérnök elnökölték.

Az értekezlet Szepesi Sándor munkás, a MADOSZ egykori cluj-kolozsvári szervezetének elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, közöttük Csögör Lajos dr. megbízott alispánt és Demeter János dr. alpolgármestert, valamint Kós Károlyt, az egykori Erdélyi Magyar Néppárt elnökét. Hangoztatta, hogy a MADOSZ minden dolgozó szabadságáért akar harcolni és folytatni kívánja azt a munkatervet, amelynek végrehajtását annakidején a diktatura akadályozta meg.

Kós Károly: A népek vol. igaza

Kós Károly, az ismert erdélyi író és műépítész leiszorolásában hangoztatta, hogy a jövődet csak a népek közötti békes együttműködés alapján tudja elképzelni. Tudja, hogy az erdélyi magyarságban mindig is ett ez a gondolat s barmit is híreltek ezen a földön, az események azt mutatták, hogy a népek volt igaza. A gyűlöletet ki kell küszöbölni, mert addig nem lesz nyugalom ezen a földön.

Nekünk a vihart el kell viselnünk — mondotta Kós Károly — s mindazért, ami történt, csak azért, mert a sovén uralmakat okolhatjuk, amelyek hatalomra törekedtek és nem a munka megbecsülése alapján akarták felépíteni a társadalmat. Mi, akik itt vagyunk, ugyanazt akarjuk, mint a másfajta dolgozók. Nem tartunk jogosnak semmi mást. Szívvel-lellekkel csatlakozunk ahhoz a mozgalomhoz, amelyik arra törekszik, hogy Erdély magyarságának végre egyszer tisztességes munkalehetősége és nyugalma legyen.

Balogh Edgár lapszerkesztő a MADOSZ régi vezetőségi tagja, a MADOSZ régi küzdelmeit ismertette a demokratikus szabadság érvényrejuttatásáért.

A Kommunista Párt programja

Simó Gyula a Kommunista Párt üdvözlését tolmácsolta a MADOSZ-nak, amely a demokráta magyar dolgozók képviselőjeként mindig a magyar-román együttműködés érdekében harcolt. — A MADOSZ nem új előttünk, — folytatta — ismerjük a múltját és tudjuk, hogy mindig a magyar dolgozó elén folytatta harcát. Ma egészen más helyzet előtt áll. A román fasiszta politikában döntő változások történtek. Először a munkásság ismerte fel a helyzetet. A romániai Kommunista és Szociáldemokrata Párt egységfrontra léptek: április folyamán és ehhez csatlakozott júliusban a nemzeti parasztpárt és a liberális párt egy része.

— Augusztus 23-ika széles út lehetőségét nyitotta meg a demokratikus újjáépítésben. Ez eddig csak részben valósult meg. A valóban demokratikus erők érvényesülésének minden téren való ke-

resztvételére van szükség. A demokráta harc most kezdődik a dolgozók boldogabb jövőjéért. Mi a MADOSZ-ban a magyar dolgozók széles szervezetét látjuk, nem a román nép hátrányára, hanem azzal a céllal, hogy a két népnek azonos életlehetőségei legyenek. Mi a követeljük a teljesen azonos jogokat minden téren, a szabad nyelvhasználatot a szabad iskolázatóság és a kétnyelvű egyetemig. Nem akarunk megkülönböztetést munkás és iparos között nemzeti-szerűen. Minden téren megköveteljük az egyenlő bánásmódot és szabadságot.

— A helyi érdekeken felül áll még a hitleri Németország legyőzésének szükségessége. Ez a legelső kötelesség, a Vörös Hadsereg támogatása minden eszközzel. Éppen ennek a nagy célnak az érdekében ujjá kell szerveznünk és építenünk életünket minden viszonylatban, hogy azzal is hatásosabban támogathassuk a felszabadító harcot.

— Ne higgyük azonban, hogy saját magunk földjén máris felszámoltuk a

Megalakul a szervező bizottság

Ezután a MADOSZ kiáltványának előterjesztésére került sor, amelyet egyhangúlag fogadtak el a jelenlévők. A továbbiak során megválasztották, ugyancsak egyhangúlag, a MADOSZ szervező bizottságát.

A szervező bizottság tagjai a következők:

Tárkányi Ferenc földész, H a t h á z i Samu földész, Szepesi Sándor munkás, Tar Károly munkás, Kibédi Albert székely alkalmazott, Fodor-Pataky Ádám kisereskedő, Bortnyik György kisereskedő, Kós Károly mérnök, Balogh Edgár szerkesztő, Sóó Tamás főiskolai hallgató, Sárly István ügyvéd és Némethy Endre tisztviselő.

Az értekezlet elhatározta egy magyar népakadémia felállítását.

A „TABUK” SEM SEGITETTEK...

Németország legnagyobb balkáni kudarcára tett pontot a fejébe röpített revolvorgolyóval Killinger

Néhány nappal augusztus 23. előtt még arról biztosította Berlint, hogy szükség esetén öt órán belül megszállhatják a németek Romániát. — A bucaresti német katonai iskola volt az 5. hadosztály főfőnöke

Bucuresti. „Killinger kémbálózata” címen érdekes cikkben foglalkozik a Semnalula volt bucaresti német követ működésével és kudarcával. Kevesen tudják, — állapítja meg a lap, — hogy Killinger öngyilkossága személyes kudarcának tulajdonítható.

A bucaresti német követ ugy szervezte meg kémbálózatát és ötödik hadosztályt, hogy bármikor hatalmába kerithesse az országot. A román főváros szélén lévő német katonai iskola volt a főfőnöke az ötödik hadosztálynak, ott tartottak menedéket s nyertek egyben ki-

Főszáz szikratávíró-állomás, az egész országra kiterjedő kémbálózat Killinger szolgálatában

Ugyanakkor Killinger gondoskodott arról is, hogy egész összeesküvés hálózattal szője át az országot. Az egyes kémekek és kémkedési központok szikratávírón keresztül érintkeztek egymással és a bucaresti német követséggel. Mintegy 50-60 szikratávíró-készülékét hozott be a célból számukra az országba az A. E. G. és a Siemens cégek itteni kirendeltsége. Megemlítendő, hogy egyes készülékekre még az Antonescu-kormány ideje alatt is rátették kezüket az állambiztonsági hatóságok és néhány

hitlerizmust. Igenis, még itt is van hitlerizmus. Politikai harcnak kell kezdődnie a faszizmus megsemmisítésére s ebben a MADOSZ-nak is részt kell vennie. Magunk soraiban is végre kell hoznunk a tisztogatást, mint ahogy a román faszizmus ellen is kérélehetetlenül kell harcolnunk. Nem szabad kinyitnunk a kapukat azoknak, akik tegnapelőtt még Imrédy vagy Szálasi politikáját támogatták. Vigyáznunk kell. A MADOSZ nem lehet menedékhely! Semmiféle fasiszta szennyet és piszkot nem tűrhetünk meg. Ebben a kérélehetetlen és megalkuvást nem ismerő szellemben tüdőzőli a kommunisták pártja a MADOSZ-t.

— Kívánjuk, hogy Erdély egyszer végre valóban az erdélyieké legyen s mi magunk dolgozhassunk Erdély népeinek boldogabb jövője és együttműködésében.

A meggyőződéséért román és magyar börtönökben sanyalódott Simó Gyula beszédét hosszas tapssal helyezte a gyülekezet.

maszkodva, néhány nappal augusztus huszonharmadika előtt arról biztosította Berlint, hogy a német gyámság lerészására irányuló bármily kísérlet esetében szavatolja, hogy öt órán belül le tartóztatja a királyt és a kormányt és megszállja Romániát.

— A demokratikus pártok azonban éleslátók voltak és oly formában tudták előkészíteni az augusztus 23-i államcsinyt, hogy ne történéssék meg az, ami a minap bekövetkezett Magyarországon. Killinger — látván kudarcát — öngyilkos lett, — állapítja meg a román lap, majd befejezésül felhívja az illetékesek figyelmét azokra, akik egykor szintén a szóbanforgó bucaresti katonai iskolában nevelődtek, még ma is az országban vannak és a különböző német vagy németbarát magánvállalatok kebelében rejtőznek.

Milyen rendelkezőseket tartalmaz az új lakbér-törvény

V. A lakbérleti viszony szabályozására szóló október 22-i rendelet törvény — mint említettük — a tavalyi lakbér-törvény módosításából áll. Ezek közül az egyik a bombakárosultak segélyezéséről intézkedő törvény. E törvény 27. szakaszának második bekezdése a következőképpen változik:

Megszűnnek azok a szerződéses, amelyeknek tárgya bármilyen háborus okból elvesztett vagy elpusztult s így a szerződés teljesen végrehajthatatlan. A tulajdonos csak a folyó félvén kívül kifizetett bért köteles visszatéríteni. Ha a bérleti szerződés tárgya csak részben pusztult el s az épségben tartásához szükséges javítás az ingatlan teljes kiürítését vagy elhagyását kívánja, a bérleti szerződés szintén megszűnik. A bérlo megakadályozhatja a szerződés megszűnését, ha a javítást a maga költségére elvégezteti.

Ha a tulajdonos október 22. előtt a javítást a maga költségére végeztette el, s ilyenformán a bérleti szerződés érvényben maradt, a bérlo köteles a javítás költségét 25 százalékát a háztulajdonosnak megtéríteni. A több bérleményes házak esetében a javítási költségekhez való hozzájárulás az illető bérleményre eső javítás költségeihez igazodik. A bérlo a megszállott 25 százalékos nem köteles megtéríteni, ha a törvény megjelenésétől számított 15 napon belül a bérleti szerződést felmondja és a bérleményt elhagyja.

A több bérleményes ingatlanokban megsérült tető, lépcsőház, felvonó, központi fűtés-berendezés stb. helyreállításához feltétlenül szükséges javítási munkálatok költségéhez a tulajdonos 75 százalékkal, a lakók 25 százalékkal járulnak hozzá. Ha a háztulajdonos a megfelelő idő alatt a javításokat nem végezteti el, bármely bérlonek joga van arra, hogy ezt elvégeztesse. A bérlo a háztulajdonosra eső részt — vagyis a 75 százalékos — négy félvén részben a házbérlo levonhatja, a lakókra eső részt pedig bírói uton kérheti. A bérlo nem köteles a 25 százalékos költség-részesedésben résztvenni, ha a javítási költség megfizetéséről szóló értesítéstől számított 15 napon belül a bérleményt felmondja és elhagyja.

A törvény utolsó szakasza kimondja, hogy a nemzeti romanosítási központtal kötött bérlet-szerződésekből származó jogviszony szabályozásáról külön törvény fog intézkedni. (Vége)

ARADON

Déli Hirlap

részére apró és keretes hirdetések

RECLAMA

Hirdető iroda vesz fel. A R A D. Eminescu-u. 4. Távbeszélő 17-11

Moszkvában aláírták a bolgár fegyverszüneti szerződést

Szófia-i Radoj-jelentés a fegyverszünet főbb feltételeiről

Kossuth-rádió: A ausztriai lázas határerődítés azt mutatja, hogy a német hadvezetés tekinteli Magyarországot a maga számára

Belgium teljese, Görögország kétharmadrészben felszabadult

Moszkva. (Rador). A Tass október 28-án délután 5 órakor a következőket jelentette:

Moszkvában a nagyhatalmak képviselői és Bulgária küldöttsége fegyverszüneti szerződést írtak alá. A fegyverszüneti feltétel szövegét utólag közlik majd.

Szófia. (Rador). A Rador jelentés október 30-án reggel: A Moszkvában Bulgáriának megkötött fegyverszüneti feltételek a következő fontosabb rendelkezéseket tartalmazzák: Bulgária kötelezi magát, hogy lefegyverzi a

még országban található összes német egységeket és hadifoglyokként átadja et a szövetségeseknek. Az összes német allampolgárokat, valamint a Németországgal még szövetségben levő szágok állampolgárait internálják. Házioru szolgáltatásban használt, összes német eredetű berendezéseket átadja a szövetségeseknek. A bolgár csapatok kiűrik Görögországot és Jugoszláviát és a szóbanforgó övezetek bevezetett bolgár törvényhozásáig szüntetik. Az összes szövetsé-

ges hadifoglyokat szabadon bocsátják. Bulgáriában az összes háborús bűnösöket letartóztatják, a fasiszta jellegű szervezeteket pedig felosztatják. Bulgária kötelezi magát arra, hogy élelmiszereket kiold Jugoszláviának és Bulgáriának azokra a vidékeire, amelyek a bolgár csapatok tartottak megszállva és amelyek a megszállás következtében szenvedtek. A szövetséges hatalmak összes bulgáriai jogait és érdekeit helyreállítják. — fejeződik be a fegyverszüneti feltételek főbb intézkedéseit ismertető szófia-i jelentés.

mellett elfoglalták Kozamo városát. Észak-Görögországban, Kozamo 60 kilométerre délre van a jugoszláv határtól. A visszavonuló német csapatokat általában zavarják és nagyon nagy veszteségeket okoznak nekik. Szaloniki városa felett a szövetséges felderítő repülőgépek vastak füstfelhőket figyeltek meg. A német csapatok, amelyek nagyságtól írtik ki a várost, széleskörű rombolásokat végeznek és felgyújtják mindazokat a készleteket és lerakatokat, amelyeket nem tudnak a kiűrés alkalmából magukkal vinni. A görög hazafiak Észak-Görögországban szétrombolták két német katonai vonatot s egy helyi útközleketben 6 ágyút zsákmányoltak az ellenségtől. — fejeződik be a Rador római jelentése.

Szaloniki lángokban áll

Athén. (Rador). Megérkeztek Görögországban az első élelmiszer- és szállítmányok. Szétosztásuk még a hét folyamán megtörténik.

Görögország kétharmad része már felszabadult és csak az északi körzetben folynak harcok. A szaloniki német helyőrség folytatja a város berendezésének és raktárainak szétrombolását, úgy hogy Szaloniki egy óriási tüzvészben álló város képét nyújtja, ami nagyon nagy távolságból is látható.

Tito marsall a jugoszláv felszabadító hadsereg belgrádi diszfelvonulásán

Moszkva. (Rador). A Tass jelentés: Tito marsall főhadiszállása jelenti, hogy E. a. a helységet — Belgrádtól északnyugatra — felszabadították.

Moszkva. (Rador). A Tass jelentés: Tito marsall főhadiszállása vasárnap bejelentette Split (Spalato) dalmát tengerparti város felszabadítását. A városért három napon és három éjszakán át vívott ádáz harc során 1500 német katonát és tisztet öltek meg, 1300-at pedig foglyul ejtettek. A szabad jugoszláv csapatok Dalmácia partvidékén most már több, mint 200 kilométer széles övezetet

tartak birtokukban. Belgrádtól északra északnyugatra a jugoszláv csapatok vörös hadsereggel együtt más 30 helységet vettek birtokukba, közöttük Ap. in városát is. Ezekben a harcokban több mint 1000 német katonát és tisztet öltek meg, a hadifoglyok száma és a hadizsákmány mennyisége szintén nagy.

London. (Reuter). A szabad jugoszláv rádió jelenti, hogy Tito marsall Belgrádra érkezett és részt vett a jugoszláv felszabadító hadsereg diszfelvo-

nulásán. Tito marsall ez alkalommal beszédet is mondott.

Róma. (Rador). Október 28-i Rador-jelentés: A brit haderők és a görög hazafiak csapatai 30 kilométerrel túlhaladtak már Larissa városán és ma érintkezésbe kerültek a visszavonuló német haderők háttérével.

Október 30-i Rador-jelentés: Olaszországban a felhőszakadászerű esőzések továbbra is gátolnak minden katonai tevékenységet. Görögországból viszont újabb sikereket jelentenek. A brit csapatok a görög hazafiak erős támogatása

A Romania Libera-rádióállomás felhívása

A Romania Libera rádióállomás, három évi működés után, október 29-én, vasárnap megszüntette adását. Utolsó adásában a Szabad Románia rádiója, bejelentvén, hogy küldetését teljesítette, lelkes hangú felhívással fordult a román néphez és a többi között a következőket mondotta:

— Népünk megpróbáltatásainak legnehezebb idejében a mi Szabad Románia-rádióállomásunk a nemzethez fordult lelkesítő szavával, bizalmat öntvén beléje saját erejében és szabad és boldog jövőjében. Rádióállomásunknak a népi szolgálatában folytatott következetes harca ma erkölcsi jogcímét ad nekünk arra, hogy a néphez forduljunk, megmutassuk neki azokat a történelmi feladatokat, amelyek még előtte állanak és felhívjuk a népe ezek megvalósítására.

— Népünk elérte első győzelmét. — folatta a Szabad Románia-rádióállomás — Antonescuék véres diktatúrája mellett. Erdély teljesen felszabadult. A háru a németek és fasiszta magyarok ellen azonban még nem ért véget. Országunkban nem sikerült még teljesen megfőtünk Antonescu rendszerét és a némi ügynököket. Nem sikerült még hatalomra juttatnunk azt a valóban demokratikus kormányzati rendszert, amelyre az egész nép törekszik és amely-érfiaink a fronton, a vörös hadsereggel együtt, ősi dicsőséggel harcolnak. Nem sikerült még visszavernünk a demokratikus nagyhatalmak bizalmát. — mondotta a Szabad Románia-rádióállomás, majd így folytatta:

— Népünk harca folytatódik. Folytatódni fog külső és belső ellenségeink teljes és egyetemes letöréséig, folytatódni

fog mindaddig, amíg egy oly, a népből eredő rezsim jut hatalomra az országban, amely népünk szuverenitásán és szabadságán alapul és amely kellő tekintéllyel rendelkezik bent az országban és kellő bizalmat élvez külföldön. Folytatódik a harc népünk minden törekvésének megvalósításáig, amelyet oly jól kifejez a Nemzeti Demokratikus Arcvonal programja.

— Ime a feladatok, amelyek még az egész népre várnak! E feladatok gyors megvalósításáért harcolva népünknek egységesebbnek kell lennie, mint bármikor a múltban. Kedves hallgatónk! Román férfiak és román nők! Egyesüljétek a Nemzeti Demokratikus Arcvonal kebelében és körülötte. Egyesüljétek külső és belső ellenségeink teljes szétzuzására, a fegyverszüneti feltételek teljes és kifogástalan teljesítésére és a

háború viselésére vállalt kötelezettségek teljesítésére, a szövetséges nemzetekkel együtt, vállatva a vörös hadsereggel, a hitlerista Németország és a fasiszta Magyarország ellen. Egyesüljétek nemzeti függetlenségünk visszanyeréséért, az igazán demokratikus kormányzat megteremtéséért az országban való megteremtéséért, a Szovjet-Unióval való örök barátsággal, valamennyi demokratikus országgal való baráti kapcsolatainkért. Mindent latbavetni a hitlerizmus szétzuzására. Mindent a szabad, demokratikus, független és szuveren jogában élő Romániáért! Adásainkat ezzel a harci kiáltással fejezzük be: Le a fasiszmissal! Éljen a szabad és demokratikus Románia! — mondotta utolsó adásában a Romania Libera (Szabad Románia)-rádióállomás.

A szovjet csapatok felszabadították Csap városát

Moszkva. (Rador). A Rador október 29-én, esti híradása a Tass következő jelentését közölte:

A vörös hadsereg csapatai és a román erők Satu-Mare-Szatmárnémeti-től nyugatra Magyarország területén előnyomulván 10 kilométer mélységben újabb területnyeréséget értek el és nagyszámú helységet szabadítottak fel.

Moszkva. A moszkvai rádió október 29-én ezt jelentette: A Satu-Mare-Szatmárnémeti és Nyiregyháza közötti vidéken további negyven helységet szabadítottak fel, közöttük Mátészalka, Nyirbátor, Nyirbögány, Fehérgyár-

szat, Vaja és Nyirbék helységeket. Nagy a hadizsákmány.

Moszkva. A moszkvai rádió október 30-i reggeli híradása a következő Tass-jelentést közölte: A vörös hadsereg tegnap elfoglalta Csap városát, Magyarország északkeleti részé-

nek fontos közlekedési központját. A várost nagyon kemény harcok után foglalták el, a helyőrség az összes utcákban, sőt még egyedülálló épületekben is ellenállási fészkeket rendezet be. Huszonegy órán át vívott szüntelen harc után a várost felsza-

badították. Nyugatabbra a vörös hadsereg és a román csapatok Magyarország északkeleti részében egész sor más helységet szabadítottak fel, sok foglyot ejtettek és gazdag hadizsákmányra tettek szert. — közli a moszkvai jelentés.

Ádáz harcok Kelet-Poroszországban, újabb hatalmas szovjet offenzíva Litvániában

Moszkva. (Rador). A Tass jelentés október 29-én: A szovjet hivatalos jelentés a keletporoszországi harcokról ma semmit sem közölt, a lapudósítók azonban azt táviratozzák, hogy a német hadvezetés folytonosan újabb tartalékokat vet harcba elit-csapatokból és rendkívül heves harcok vannak folyamatban.

A Tass jelentés október 30-án: A szovjet hivatalos jelentés tegnap sem beszélt semmit sem a keletporoszországi harcokról. A haditudósítók azt táviratozzák, hogy a szovjet nyomás

bizonyos mértékben mérsékeltebb, de ádáz harcok vannak még folyamatban. A német hírszolgálat viszont azt jelenti, hogy Litvániában újabb szovjet offenzíva kezdődött és 45-50 szovjet hadosztály nyomul előre.

Moszkva. A moszkvai rádió október 29-én a következőket jelentette: Varsó Prága nevű külvárosától északra a szovjet csapatok, együttműködésben a lengyel felszabadító hadsereggel, folytatják győzelmes előnyomulásukat Kelet-Poroszország déli határa felé. Felszabadították Jablona,

Komornicza, Sztaniszlavov és Jozsefov vasuti göcponokat.

Moszkva. (Rador). A Tass jelentés: A Vörös Csillag című moszkvai lap jelenti, hogy Kelet-Poroszországban igen nagyarányúak a német ellentámadások és megtörtént, hogy egyetlen német ellentámadást hetven tank támogatott. Nyilvánvaló, hogy a német főparancsnokság mindenáron helyi presztizs-sikeret akar elérni, teljesen figyelmen kívül hagyván veszteségeit, amelyek minden mértékben meghaladnak. — írja a Vörös Csillag.

„BIJUTERIE“
Vesz! Elad! Értékel!
Mindenféle ékszer
ARAD, Regina Maria-körút 17.
II. emelet, 7. lakrész, d. u. 2-5-ig
Távbeszélő: 12-30.

Az igazság az, hogy Magyarország német kézben van, — hangsúlyozza a moszkvai rádió

Moszkva. A moszkvai rádió október 29-i magyar nyelvű híradásában szokatlanul mondta: Szálasi náciügynök ismét felhívást olvasott fel a magyar rádióban, azonban a magyar nép és a magyar hadsereg kevés érdeklődést tanúsított ezek iránt a felhívások iránt. Mindezekre a széles néprétegekre hatástalan marad az orgyilkos hazafutó propagandája, amely különben is nagy hozzá nem értésről és gyakorlatlanságról tesz tanúságot. Az utóbbi időben ezzel a dadogással a multba próbálnak visszamenni. Így Rajniss Ferenc a tanárokhöz és diá-

kokhoz intézett felhívásában a következőket batorította állítani: „Magyarországnak sohasem volt még egy ilyen szövetségese, mint a jelenlegi. A világ leghatalmasabb hadserege a német.” Ezekre az állításokra az a legjellemzőbb, hogy egy szó sem igaz belőlük. Elsősorban Németország nem szövetségese a magyaroknak, hanem korlátlan ur Magyarországon. Másodsorban, a német hadsereg nem segít Magyarországnak, hanem ellenkezőleg, a magyar hadsereget kényszerítik rá, hogy segítse a németeket és fedezze visszavonulásukat. Továbbá nem igaz az

az sem, hogy a német hadsereg a világ leghatalmasabb hadserege, hiszen több, mint két éve állandóan vereségeket szenved és nem képes rá, hogy országa határain kívül tartsa a háborút. Rossz idők járnak a német hadseregére és miután Eyduhnt, Goldapöt és Aachent nem volt képes megtartani, ki hiszi el róla, hogy Budapestet képes lesz megmenteni? Rajniss azt állítja, hogy az ország jó kezében van. Az igazság az, hogy a német kézben van az ország s Szálasi, Rajniss és társait, úgy mint hatalomrajtásuk előtt, most is a Gestapo fizeti, — állapította meg a moszkvai rádió.

több német hadosztály többnyire pilótánövendékekből állt. Ezek elmondották, hogy a fenti eljárás nagyon rossz benyomást keltett a növények körében, mert ilyenformán bebizonyosodott, milyteljesen reménytelen helyzetben van a német hadsereg.

VÉRES ÖSSZETÜZÉSEK A DÁN FŐVÁROSBAN

Stockholm (Rador). A Tass jelenteti: A német rendőrség Dánia nagy városaiban razzákat rendez munkások összefogására, hogy azokat a veszélyeztetett vidékeken erődépítési munkálatokra használják. A dán lakosság ellen áll. Magában a fővárosban is véres összetűzések történtek.

A Kossuth-rádió a németek időnyerési erőfeszítéseiről és Magyarország veszélyes helyzetéről

A Kossuth-rádió október 28-i adásában a többi között ezeket mondta:

— Észak-Erdélyből, a Bácskából és Kárpátja vidékéről kiverték az oroszok a németeket. A Tiszántúlt is majdnem egészen megtisztították már az ellenségétől. Hitler tisztában van azzal, hogy nincsen olyan erő, amely magyar területen fel tudja tartóztatni az oroszokat. A német hadvezetőség ezért elrendelte, hogy a Duna és az Ipoly vonalánál meg kell lassítani az orosz előnyomulást, hogy időt nyerjenek az osztrák határ megerősítésére. Berlin és vele együtt Szálasi is tudja, hogy az oroszok rövidesen felszabadítják Kassát, Miskolcot, Jászberényt, Szolnokot, Czegledét és Kecskemétet és az ő kezükbe kerülnek a borsodi és salgótarjáni szénbányák is. Rövidesen front-

vonalba kerül Budapest is, de bármennyire is erőlködnek a németek és zsoldosaik, sokáig a Duna—Ipoly vonalat sem tudják tartani. A Völksicher Beobachter bécsi kiadása sürgeti az osztrák határ megerősítését, illetve a sáncépítést és követeli, hogy az egész férfilakosságot, éppen úgy, mint Kelet-Poroszországban, használják fel ezekre a munkálatokra. A Duna—Tisza-közének és az Ipolyágnak a védelmezése Budapestre és egész Magyarországra szörnyű pusztulást hozhat, de az orosz előnyomulást meg nem akadályozhatja. A fázis készülődés a Bratislava—marburgi vonalon is azt mutatja, hogy a német hadvezetőség Magyarországot a maga számára elveszítettnek tekinti, — állapította meg a Kossuth-rádió, majd így folytatta:

nemcsak az élelmiszereket, hanem minden értéktárgyat magukkal cipelve. Időről-időre légvédelmi riadót adtak, hogy a városban tartózkodó lakosság ne hagyja el a pincéket és óvóhelyeket, mialatt ők zavartalanul raboltak és fosztogattak. Így bántak a német fasiszták saját népükkel az ostromlott városban, el lehet képzelni, mi lesz Budapesten, — mondotta október 28-i adásában a Kossuth-rádió.

23 kilométeres előretörés Észak-Norvégiában

Moszkva (Rador). A Tass jelenti: A vörös hadsereg északnorvégiai offenzívája jelentős eredményeket ért el, a szovjet csapatok Kirkenes városától nyugatra 23 kilométer mélységben nyertek teret. A német erők a szovjet arcvonal mögött megkísérelt két partaszállással akarták a harcok menetét megzavarni, de mindkét vállalkozásukat megdönték. A németek rendkívül véres veszteségeket szenvedtek. A szovjet haderők offenzívájuk során még egész sor kisebb helységeket szabadítottak fel. A norvégiai szovjet előnyomulás az Észak-Finnországból visszahúzódó finn csapatok által közvetlenül szorongatott német csapatok visszavonulásának utját az elvágással veszélyezteti, — állapítja meg befejezősül a moszkvai jelentés.

A Gestapo hájtóvadászata a hazafias olasz papság ellen

Róma. Római politikai körökben nagy jeltűnést keltett az a hír, hogy az északolaszországi német megszálló hatóságok több római katolikus egyházi személyiséget, köztük magát a torinói bíboros-érseket, Fossati-t is letartóztatták. A németek az olasz hazafiak támogatásával és partizánok rejtegetésével vádolják a letartóztatott papokat. Jóllehet a zott körökből származó értesülés szerint Torinóban a bíboros-érseken kívül még 40 katolikus lelkészt fogtak el a Gestapo közegei. Mindezek a hírek nagy megütözést keltett a Vatikánban, de ott még nem nyilatkoztak hivatalosan az ügyről.

London az elizási németesítésről

Moszkva. A moszkvai rádió jelenti: Londoni jelentés szerint, a németek 1940 június 6-án, amikor kimondották Elzásznak Németországhoz való csatolását, e tartományban erőszakos németesítési politikát folytattak: 500 ezer franciát kitelepítettek ebből a tartományból és helyettük német telepeket hoztak. Az iskolások számára kötelezővé tették a fasiszta üdvözlést. A tanítókat és tanítványokat minden lehető és lehetetlen ok miatt internálták, sőt az egyik iskolában, ahol a tanítók francia tankönyvek hiányában emlékeztetőből adták elő a francia tananyagot, a tanítókat letartóztatták és kivégezték, — közli a londoni jelentés.

60 japán hadihajóból csak kettő maradt sértetlen

Washington (Rador). Felderítő repülők pontos megállapításai szerint a Filippinákat vidékén lezajlott nagy tengeri csatában résztvevő 60 japán hadihajó közül csak kettő maradt sértetlen. Az elsüllyesztett japán hajók számát pontosan még most sem lehet közölni, mert egészen bizonyos, hogy egyes megsérült egységek nem fognak elérni támaszpontjukig.

„Ma Aachen — holnap Budapest“

— Nézd meg a mai Aachent és meg tudod, milyen lesz a holnapi Budapest. Azzal a ténnyel, hogy a németek nem fogadták el az amerikai ultimátumot, pusztulásra ítélték a német császárvárost. Borzalmas volt a város ostroma, borzalmasak a légitámadások és bombázások, de még sokkal borzalmasabb a németek bánásmódja a polgári lakossággal. A német hatóságok elrendelték a város kiürítését, a házak előtt megjelentek autókamiónjaikkal és siettetők

a lakosság távozását, azonban csak a város határaiig vitték őket, ott letették a teherautókról és azt mondták nekik, hogy mindenki fusson, amerre tud. A lakosság egy része nem hagyta magát félrevezetni, nem akarta lakását elhagyni és a pincékben kerestett buvóhelyet, azonban a németek ezeket is összefogdosták és ismeretlen helyre hurcolták. A rendelet végrehajtói, az SS-egységek közben házról-házra jártak, a lakásokat teljesen kifosztották,

Egész Belgium területe felszabadult

London (Rador). Breda nagy holland várost az angol csapatok véres harcok után elfoglalták és már túl is haladtak a városon, hogy a Meuse folyó felé előnyomulván, szétrombolják vagy elfoglalják azt a két hidat, amely még eddig sértetlen maradt és a német csapatok visszavonulására szolgál. Ezeket a hidakat, valamint a visszavonuló német csapatokat, vasárnap a szövetséges légi erő erősen bombázta. Ezen a vidéken már minden mindent szervezett német ellenállás megszűnt és csak Ro-

senthal városánál vannak megerősített védelmi állások, de már ezt a várost is csaknem egészen bekerítették és a Meuse felé vezető összes visszavonulási utakat elvagták. Míg az ebben a körzetben levő német csapatokat a tenger felé szorították, a Scheide torkolatánál harcoló kanadai csapatok újabb térférrésre tettek szert Beveland és Waleherem szigetén.

Brüsszel. A brüsszeli rádió jelenti, hogy egész Belgium felszabadult.

hivatalos jelentés közli, hogy a német hadifoglyok vallomásaiból kitűnik, hogy az utóbbi időben számos német pilótáiskolát bezártak, az iskolák növendékeit beosztották a gyalogságba és rövid kiképzés után a frontra küldték. A balti országokban és Kelet-Poroszországban

Legújabb

Menekülnek a hitlerista vezetők Ausztriából

Stockholm (Tass). A svéd titkár írta Bécsből származó jelentése közli, hogy a Bécsben tartózkodó német birodalmi állampolgárok és a nemzeti szocialista párt tisztviselői között valóban ógós rémület lett urrá. A párt-tisztviselőket letagadják, hogy a párt tagjai a párt és tisztségük jelvényét nem viselik. A párt számos kiemelkedő személyiségét Németországba menekült.

A Szovjet-Unió nem vesz részt csikágói polgári repülésügyi értekezleten

Moszkva (Rador). A Tass-ügynökséget a szovjet kormány felhatalmazta a következő közlemény nyilvánosságra hozatalára: A külföldi sajtóban hir jelent meg, amely szerint a Szovjet-Unió küldöttsége részt vesz a háboru utáni polgári repülés megszervezésének kérdésével foglalkozó, november 1-én Csikágóban megnyíló értekezleten. Tekintettel arra, hogy az értekezleten való részvételre Svájc, Spanyolország és Portugália is meghívást kapott, mely államok az utóbbi években a Szovjet-Unióval szemben ellenséges tevékenységet fejtettek ki, ugyanakkor fasiszta-barát politikát követtek, a Szovjet-Unió az értekezlet munkájában nem vesz részt. A Tass-ügynökség híréhez még hozzáfűzik, hogy a Szovjet-Unió Svájccal, Spanyolországgal és Portugáliával jelenleg nem áll diplomáciai kapcsolatban.

Tizenegy bombatámadás egy hét alatt

London (Reuter). Köln városát a hétfőre virradó éjszaka újabb légitámadás érte, mégpedig fél óra leforgása alatt két támadás. A város a múlt napokban ellene intézett légitámadások következtében még lángokban áll. Köln városát a múlt héten összesen tizenegyszer bombázták. Az ipari berendezésekben, valamint a pályaudvarokon elhelyeztetett nagy rombolások keletkeztek. Köln városa a nyugati német arcvonal déli szárnyának rendkívül fontos utánpótlási pontja s ez magyarázza a súlyos légitámadások megismétlődését. Eredményes szövetséges légitámadások célpontjai voltak még Münster városa, a nyugati hadszíntér egyes hadászati pontjai — így a Scheide torkolatánál levő német ütég-

állások is, — továbbá a nyugatnémetországi német folyami hajozás, 60 különböző ponton, végül támadták a szövetséges repülők a német tengeraltjárók támaszpontját Bergenben (Norvégia) is. Különleges légi kötelékek Tromsø norvég kikötő közelében megtámadták a Tirpitz nevű nagy német csatahajót. Hat tonnás bombákat zúdítottak rá.

London (Reuter). Olaszországi támaszpontokról felszállt szövetséges légi kötelékek Ausztria légi terébe hatoltak és Klagenfurt városának katonai célpontjait bombázták.

NÉMET PILÓTAISKOLÁKOK — A GYALOGSÁGI EGYSÉGEKBE
Moszkva. (Rador). A Tass jelenti október 30-án: A vasárnapi esti szovjet

<p>ROYAL-mozi, Arad 14vb. 19-31. Ma Az évad szenzációja! Ejtszák, amelynek nincsen vége... GINA FALKENBERG — CARLO TAMBERLANI a főszerepben</p>	<p>FORUM-mozi, Arad 14vb. 20-11. Ma és mindennap! A hős brigád Errol Flynn — Miriam Hopkins — Randolph Scott — Humphrey Bogart</p>	<p>ARO-mozi, Arad 14vb. 24-46. Színes filmcsoda, mindennap BETTE DAVIS, ERROL FLYNN Előadás 2, 3.30, 5 és 6.30-kor Elisabetha és Essex</p>	<p>CAPITOL-mozi, Arad 14vb. 28-22. Előadás: 1, 3 és 5 órakor. Naponta 11 órakor MATINE. MICKEY ROONEY legnagyobb AMERIKAI filmben</p>
--	--	--	---

Előfizetőink, megbízottaink és árusítóink figyelmébe!

Tisztelettel felhívjuk előfizetőink, megbízottaink és árusítóink figyelmét arra, hogy a mai számmal megszűnik a „Déli Hírlap”. Holnaptól kezdve új napilapunk, a „Szabad Szó” címmel, amelyet ugyanolyan módon juttatunk el előfizetőkhöz és megbízottainkhoz, mint eddig a „Déli Hírlapot”. Kérjük, fogadják az új lapot valamennyien bizalommal.

Megegyeztünk, hogy a „Déli Hírlap” előfizetői november 1-től zavartalanul megkapják az ugyanolyan terjedelemben megjelenő „Szabad Szó”-t.

Tekintettel a papír árnak drágulására, valamint a nyomdai előállítás költségeinek emelkedésére, a „Szabad Szó” példányonkénti árát 10 lejtől állapítottuk meg. Előfizetési díj november 1-től, egy hónapra 240 lej, kézbesítési díj 30 lej. Összesen 270 lej, három hónapra kézbesítéssel együtt 800 lej. Vidéki előfizetők részére — ha nem csekken fizeti az előfizetési díjat — 20 lejtől több a bérletdíj miatt.

A KIADÓHIVATAL

Zsidó ügyek volt kormánybiztosa nem tudja milliárdos értékeinek eredetét igazolni

Vörök kíséretében jelenik meg Lecca Radu — Arany-csere Killingerrel — A „pióca” inzultálja a fotóriportereket

Bucuresti. A fővárosi törvényesek folyósított ismét lebukott „előkelőségek” népesítik be. A Károly-rendszer leszerelt vezetői, Liteanu Eugen, Alboteanu stb. kiskirályok után a sötét fasiszta-zsarnokság egykor rettegett urai járulnak a vizsgálóbírák elé, hogy bűnös ténykedésükről vallomást tegyenek.

Mostanában gyakori „vendége” a bucaresti törvényszéknek Lecca Radu, a zsidóügyek hírhedt kormánybiztosa, az utóbbi évek egyik legnagyobb panamistája. A minap is kihallgatták. Ezúttal nem elegáns gépkocsiban, hanem szürke rabszállító-kocsiban s titkárok társaságában helyett szuronyos fegyörök kíséretében érkezett meg a törvényszék épülete elé. Futótizként terjedt el a hír, hogy Lecca Radu a romániai zsidók kiszípolozója, Antonescu ex-marsallné szennyes üzleteinek lebonyolítója és a hírhedt Killinger báró, német követ jóbarátja, járul a vizsgálóbírák elé. A folyósokat csakhamar ellepték az érdeklődők, az újságírók és a fotóriporterek tömege, mielőtt az első számú vizsgálóbírói szobában Lecca Radu ellentmondó vallomásaiban igyekezett összeharcsolt milliárdjainak eredetéről felvilágosítást adni.

MILLIÁRDOS ÉRTEKEK BÖRÖNDÖKBE

Lecca Radu, vagy bucaresti köznyelven a „zsidók piócaja”, — amint ismeretes — a fasiszta diktatura után a fővárosban bujkált. Az ellene kiadott elfogatási parancs után Hagiu Ion rendőrtiszt barátjának lakásán huzódott meg. Az „önzetlen” Hagiu rávette Leccat, hogy milliárdos értékeit nála helyezze biztonságba. Lecca Radu kötélnék állott és komisszárius barátját feleségéhez küldte azzal, hogy a böröndökben lévő értékeket adja át megőrzés végett „családjuk önzetlen barátjának”. Lecca Radu nem sejtve adta át az értékeket tartalmazó böröndöket Hagiu komisszáriusnak, aki miután a böröndöket sógoránjánél elrejtette, feljelentette a bujkáló Lecca Radut. A zsidó ügyek volt kormánybiztosának kihallgatása azonban Hagiu rendőrtisztre nézve tragikus fordulatot vett, mert Lecca vallomásaiban azt állította, hogy feljelentője megszarolta, majd vagyona nagyrésztétől megfosztotta. Hagiu ellentmondásokba keveredett s végül bevallotta, hogy az értékeket sógoránjánél rejtette el azzal,

hogy majd Lecca „lebukása” után magához veszi és nyugdíjaztatja magát. Hagiuhoz került böröndökben a rendőrség 4000 Napoleon-aranyat, 12 kilo aranyat egytömbben, 100.000 márkát és 3000 pengőt talált. Az érvényben lévő törvények értelmében nemesfémek és idegen valuta rejtetése címén eljárást indítottak Lecca Radu ellen.

Lecca Radunak most felvilágosításra kellett adnia a vizsgálóbíró előtt az arany és az idegen valuták eredetéről.

A NÉGYHOLDAS NÁBOB ...

A kihallgatás és különösen Lecca Radu vallomása határozottan a szenzáció erejével hatott. A zsidó ügyek volt kormánybiztosa ugyanis a milliárdos értékek eredetéről nem tudott kellő felvilágosítást adni. Lecca Radu előbb azt erősítette, hogy a hatalmas vagyont képviselő értékeket, keresetéből és nagyrészt örökölt birtokának jövedelméből vette. Amikor azonban a vizsgálóbíró az örökölt birtok nagysága felől érdeklődni kezdett, Lecca kénytelen volt bevallani, hogy családi birtoka mindössze — négy hold földből áll. A Napoleon-aranyakra vonatkozóan azt állította, hogy azokat még a nemesfémek forgalmát korlátozó törvény életbeléptetése előtt, 1934-ben hozta be az országba. Az aranytömböt viszont Killinger báró, volt német követlét vette, 1600 Napoleon-aranyért. Szerinte nem követett el kihágást, mert aranyért aranyt kapott.

A vizsgálóbíró azonban, tekintettel arra, hogy Lecca elmulasztotta ezeket az értékeket bejelenteni, elrendelte a letartóztatását. Lecca egyébként már 50 napja, a zsidó ügyek kormánybiztosi minőségében elkövetett tettei miatt, vizsgálati fogságban van. Így az újabb letartóztatási végzés csupán formailag bír jelentőséggel, mert a pazarul berendezett villája, négyholdas földesur, ex-milliárdos hetek óta a vacaresti fegyház lakója ...

Lecca Radut nem törték meg a börtön napjai és a személye körül botrányos leleplezések. Legalább is erre vall az, hogy amidőn elhagyta a vizsgálóbíró szobáját, a folyosón álló fotóriporterekre támadt és az egyik fővárosi lap munkatársát tétlenség inzultálta, a fényképező gépet pedig össze akarta törni. A fegyörök csak nehezen tudták a dühöngő ex-kormánybiztost megfékezni és a közönséges bűnözőket szállító kocsiba kényszeríteni.

Oktober 31. Kedd
Róm. kat.: Farkas
Prot.: Ref. oml. ún.
Ortodox: Eutachie

HIREK

Napkelte: 6,42 ó.
Napny.: 16,45 ó.
Holdkelte: 17,12 ó.
Holdny.: 6,03 ó.

Működési ár: Egy hónapra helyben és vidéken, kézbesítéssel 200 lej, előre fizetve három hónapra 570 lej. Vidéki előfizetők, ha nem csekken fizetik az előfizetési díjat, az 20 lejtől nagyobb a bérletdíj miatt, 25.000. — Készleteket nem érünk meg és Mezőtúr-utca 6. hirdetések Esztergom-utca 4. szám alatt, Budapesten. Távbeszélő: 17-11.

Mikor lesz vége a háborúnak?

Még a régi, első világháborúban történt az alábbi eset, amelynek e sorok írója is szem- és jeltanuja volt s amely újabb bizonyítéka annak, hogy hogyan is gondolkozott mindig a magyar.

A tiszt, „dekkungban” azt mondja a főhadnagy ur a tisztiszolgájának:

— Hallód-e János?

— Parancsára, főhadnagy ur!

— Megtudnád-e mondani, hogy mikor lesz vége ennek a háborúnak?

János, a tisztiszolga hirtelen magabemélyed s ugy csinálja, mintha erősen gondolkodna:

— Hát nézzük csak — mondja dörmögő hangon. — Ha jól tudom, már mindenképp megvertünk, csak még a nemöt van hátra.

— Te számár — vag közbe a főhadnagy —, a német az nekünk a szövetségeseink!

— Itt van a baj, főhadnagy ur! M addig, míg a nemötöt is még nem verjük addig nem lössz béke soha. Ehhön pedig mi értünk a legjobban! ...

— Rendeletörvény a román fegyverszüneti bizottság működéséről. (Bucuresti). A hivatalos lapban rendeletörvény jelent meg a fegyverszüneti egyezmény rendelkezéseinek végrehajtására alakult bizottság működéséről. A törvény értelmében a bizottságnak az elnökön kívül öt tagja van, akiket a külügyminiszter előterjesztésére királyi rendelettel neveznek ki. A bizottság rendelkezésére állandó és alkalmi jellegű szaktanácsadók állanak. A bizottság az egyedüli szerv a szövetséges fegyverszüneti parancsnokság kérelmeinek átvételére és megoldásra való előterjesztésére. Ugyanígy a fegyverszünet alkalmazásával kapcsolatos román kérelmek szintén csak a bizottság útján terjeszthetők elő.

— Az egyetemi vizsgák november 10-én kezdődnek. (Bucuresti). A közoktatásiügyi minisztérium közli, hogy az ország valamennyi főiskoláján a vizsgák november 10-én kezdődnek.

— UJ TAKARMÁNY-ÁRAK. (Bucuresti). Az országos állomáskormánybiztosság az idei takarmány árat a termelőnél átveve a következőképpen szabta meg: búzaszalma 2 lej, árpaszalma 2, zabszalma 3 lej, kukorica kocsány 3 lej, száraz takarmánykukorica 6 lej, köleszalma (csépett köles) 5 lej, csépeletlen köles 8 lej, hegyi széna 9 lej, tavi széna 7 lej, lucerna 10 lej, lóhere 12 lej, takarmányrépa 5 lej kilogrammonként.

— Felhívás a cukorrépa-termelő gazdákhoz. Alulírott szindikátus felhívja a cukorrépa-termelő gazdákat, hogy az aradi, mint a freidorf, gyár körzetében, hogy amennyiben kocsival és igás állattal rendelkeznek a cukorrépa kiszállítását kezdjék meg és szerződésük szerint a répát a gyárudvarra, illetve a legközelebbi átvételi állomásra november hó 4-től kezdve késedelem nélkül szállítsák be. A gyárak az elmúlt évben működött összes átvételi állomásokat november 4-re megnyitják. Minden leszállított vagon répa után a gyár a termelőnek a gyárban történő jeleltetések 16.000 lej előleget fizet. A répát többi része a konvenció előírásai szerint lesz kifizetve. Azok a termelők, akik nem rendelkeznek igás állatokkal és szekerrel, a répa kiszállítását szintén haladéktalanul kezdjék meg és a répát leveleiktől gondosan megtisztítva, fejelés nélkül prizmáz szak el, földdel takarják be, megőrizvén a répát arra az időre, amikor a szállítás lehetséges lesz. Sindicatul Cultivatorilor de Sfecla de Zahar, din Arad și Banat.

— Reformációi emlékünnepe. A timisoarai-temesvári reformáció évfordulója alkalmából október 31-én, délután 4 órakor emlékünnepeket rendeznek, melyen imádkozik Péntek Árpád, ígét hirdet Debreczeni István, Fazekasné Szabó Erzsébet énekel, Kiss Imre hegedül és Fogarassy Judit, Higyed István, Domján Olga, Csontos Erzsébet, Kiss Mária, Sallai Mária, Kardos Margit, Raffai Sándor szavalnak. Délelőtt nem lesz istentisztelet.

— AZ APARAREA PATRIOTICA KÖZMŰVELŐDÉSI MUNKATERVE. Az Apararea Patriotica timisoarai-temesvári szervezete átfogó közművelődési munkatervet dolgozott ki, hogy a komoly és nevelő kulturális művek ismeretét a széles néprétegek számára is hozzáférhetővé tegye. A munkatervhez máris számos előadó művész jelentkezett be csatlakozásáért.

— Az aradi római katolikus főgimnázium I., II., III. és IV. osztályaiba a beiratkozások október 30. és 31-én a katolikus plébánia-hivatalban d. e. 9—12-ig és d. u. 4—6 óráig intézhetők.

ÉRVÉNYES ÉLELMISZERJEGYEK. A timisoarai-temesvári élelmiszeri hivatal közli, hogy az október 30-tól november 6-ig terjedő héten a következő élelmiszerjegyek érvényesek: Kenyérre, egyenként két napra 34, 35, 36 és 37. számú „diverse” jelzésű jegy fél kilogramm husra a 4. számú petróleum-jegy, 20 deka felvágottra az 5. számú petróleum-jegy, 25 deka szappanra (egész hónapra) a 6. számú szappanjegy, 30 deka zsirra (egész hónapra) a 9. számú olajjegy, egyenként 1 kg 20 deka cukorra (október, november és december hónapra) a 9, 10 és 11. számú cukorjegy.

Ures üvegeket,
amelyekben Esencia de ceai volt, átveszek napi áron minden mennyiséget. Timisoara, IV., Str. Odobosei 65.

SPORT

A turnuseverini vasutasok legyőzték a miegyetemistákat

CFR TURNU-SEVERIN—POLITEHNICA 2:1 (0:0)

A turnuseverini vasutasok és a timisoarai-temesvári miegyetemisták érdekes és változatos mérkőzés vívtak, s bár a vendégek támadásaikkal veszedelmesebbek voltak, a Politehnica kapusának kitűnő védeése csak egygolos győzelmet engedett.

A gólbélküli első félidő után a második félidő 12. percében Dolga a Politehnicának szerzi meg a vezetést. Rá négy percre Vitan lefutása gólt eredményez (1:1). A 24. percben Cozma óriási lövése megy a kapuba (2:1).

CHINEZUL-CAMT—PRIMA BANAT 5:0 (2:0)

A Chinezul-CAMT-nak ezen a mérkőzésen már jobban ment a játék. A gólok sorrendje: I. félidő: 14. p. Farkas, 32. p. Farkas. II. félidő: 22. p. Bóth, 30. p. Androvits, 36. p. Farkas. A PROGRESUL KIKAPOIT LUGOJ-LUGOSON

Vulturii Textila—Progresul 3:1 (0:1). A Vulturii Textila tulkeményen játszott. A Progresul pedig — szépen Góllövők Schira (2) és Popescu, illetve Bernardt.

ARO-MOZI, Timisoara, TRAIAN-tér. Távbeszélő 40-04

Naponta pereg a legszebb amerikai oxotikus-film

PAGO PAGO-tól délre

Előadások naponta, délután 2. 3.30, 5 és 6.30 órákor.
2 órákor matiné-helyár.

Ismét megváltozott a huszfogyasztás rendje

Bucuresti. A hivatalos lapban megjelent rendelet értelmében az október 4-én életbe lépett huszfogyasztási rend a következőképpen változik.

Huskonzervet és felvágottat — beleértve a téli szalámit is — csak kedden, csütörtökön és szombaton szabad árusítani.

A friss marha- és sertésus csak szombaton és vasárnap, a friss juhús pedig szombaton, vasárnap és kedden árusítható.

Vendéglőben csak szombaton és vasárnap szolgálható ki húsféle.

A hét többi napján a vendéglők, bodegák és minden más fogyasztási helyiség, továbbá a hentesüzletek és kereskedések nem árusíthatnak, illetve nem szolgálhatnak ki semmiféle friss, vagy elkészített húst és felvágottat, hanem csak szárnyast és halat.

A városvezetőségek a lakosság fogyasztására szánt húsmennyiségből legfeljebb 10 százalékot utalhatnak ki a vendéglők részére.

— VIDEKI MEGBIZOTTAINK FELYELMÉBE.

Felkérjük vidéki megbízottainkat, hogy a hátralékos elszámolásokat a vele járó összeggel együtt legkésőbb október 31-ig beküldeni szíveskedjenek. Ellenkező esetben a lap további küldését kénytelenek vagyunk megszüntetni.

Visszaadják a zsidóktól elvett rádiókat, vagy kártérítést fizetnek értük. Timis Torontal-Temes Torontal megye prefekturája közli mindazokkal, a szövetséges államok alattvalóival, illetve azokkal a személyekkel, akiknek felnevelése vagy férje zsidó a 1942-ben rádiókészüléküket a megyei prefektúrán adták be, hogy a 7-ik hadtest parancsnokságának 14-ik számú rendelete, ben megszabott feltételeknek eleget téve a rádiókészülék tartásához szükséges engedélyt megszerezve, jelentkezhetnek a megyei prefektúrán, hogy készüléküket visszazakapják. A megyei prefektúra még közli, hogy az 1941 május 7-i 1253. számú rendeltetvényt alapján zsidóktól elkobzott rádiókészüléküket illetően a bejegyzési formát szabályrendeletet dolgoz ki a készülékért fizetendő kártérítés összegére nézve.

(*) Testezés, Sch. Magyar Eszti és H. Rosenberg Boris torna-kurzusajkat megkezdtek, Timisoara I., Piata Libertatii 4. I. emelet, Beiratkozások naponta 3-4 óra között, vagy telefon 23-19 sz.

Apróhirdetések

A **GYÁRVÁROSI** piac közelében átadó egy szoba-konyhas lakás, ki hajlandó átvenni egy jó állapotban lévő (6-német) háziszoba butort, (5361). * **TANULJON** szabin a országos szabaszat iskolában. Beiratások, Timisoara I., Unirii-tér 5. (5261) * **MEGBIZHATÓ** szobaleányt keresünk, Jelentkezni Timisoara IV., Carol-körút 6. I. em. (5402) * **ROMÁN** bélyeget (kilós árut) veszek minden mennyiségben. Magas árat fizetek. Szécsi, Timisoara II., Ceronji-tér 1. Eladóldni d. u. 5-7 között. (5333) * **ADAPOST** faanyaga eladó. Timisoara III., Icsif Gal-u, 5. ajtó 1. (5372) * **ELADÓ** valódi bőr neszesszer gyönyörű kivitelben. Megtekinthető d. e. 11 órától. Savoy-szálló, 73. szoba. (5468) * **ELVESZETT** Kiss Géza személyazonossági igazolványa és 4500 lej pénz, a pénzt megtarthatja, az igazolványt kéri Timisoara III., Rusu Sirianu-utca 68 szám alatt leadni. (5469) * **CITROMFA**, gyümölcseivel együtt (16 éves), eladó Timisoara III., Brancovanu-u. 29. (5470) * **ELVESZETT** bordó bőrtáska Kulik Margareta névre szóló személyazonossági igazolvánnyal. Megtalálóját jutalomban részesül. Timisoara III., Brancovanu-u. 24. ajtó 14. (5471) * **KERESEK** egy villát két lakással (2-3 szobással). Jelentkezni szíveségből Casa de Manusi-ban, Timisoara I., Str. 10. Maj (5472) * **FERYEKROCSI**, redőnyös, vajszerű eladó Timisoara II., Mátasarlor-u. 36. (5473) * **KULONBEJÁRATU** butorozott szoba a Jozsefváros közepén azonnalra kiadó. Felvételét kéri „Városi gyógyszerár”. Timisoara I., Bratianu-tér 4. (5474) *

Megélhetésük biztosítására az elrejtett magánautókat kéri a timisoarai-temesvári soffőrök

Timisoara-Temesvár A timisoarai-temesvári soffőrök és taxikosok, mint ismeretes, szakszervezetbe tömörültek jogaik kivívása és elismerése érdekében. A szakszervezet ideiglenes vezetősége a napokban kihallgatáson jelent meg Ionescu Iuliu dr. megyei prefektusnál, akinek emlékiratot nyújtottak át kivánságaikról.

Az emlékirat rámutat arra, hogy augusztus 23-a óta a soffőrök és taxikosok gazdasági helyzete egyre rosszabbodik. A faszizmus elleni harc érdekében a soffőrök és taxikosok rendelkezésre bocsátották gépkocsijukat, amely pedig számukra és családjuk számára az egyedüli létfenntartási eszköz volt. Az emlékirat hangoztatja, hogy e kérdés megoldása gazdasági szempontból is fontos, mert a gépjárművek hiánya most, a tél küszöbén a közellátásban erősen érezteti hatását.

Az emlékirat azt ajánlja, hogy a lehetőség keretén belül az elrejtett

taxiutókat adják vissza tulajdonosának, helyükbe pedig magán-gépkocsikat rekviráljanak, vagy elrejtett magánkocsikat adjanak a taxisoknak. Ha ez nem lenne keresztülvihető, akkor minden elrejtett taxiutó tulajdonosának 1 millió lejtől kezdődő összegű kártalanítást adjanak, hogy megélhetést teremthessen magának ezzel az összeggel. Az autószerelőket helyezték el a helybeli műhelyekben vagy pedig a kérdés megoldásáig mind őket, mind pedig a hivatásos soffőröket az állam támogassa. A faji törvényekre való hivatkozással elbocsátott soffőröket haladéknél vegyék vissza állásukba, még akkor is, ha az illető vállalatnak jelenleg nincsen gépkocsija.

Ionescu Iuliu dr. prefektus az emlékirat elolvasása után ígéretet tett a kérdés megfelelő rendezésére, amelyhez az érdekeltek támogatását kérte. A küldöttség a héten ismét kihallgatáson jelenik meg a prefektus előtt.

Halálozás. A timisoarai-temesvári bírói karnak évtizedeken át működött, közismert tagja dőlt ki az élők sorából. Gerdánovits Sándor nyugalmazott bíró, 93 éves korában Timisoara-Temesvártól elhunyt. Gyászolják: özvegye, születési nevén Panits Eugénia, fia: Gerdánovits Jenő a „Margina-Rosita” cégvezetője, Gerdánovits Károly a Vacuum-Oil Co. igazgatója és Gerdánovits Viktor okleveles mérnök, továbbá nővére Gerdánovits Gabriella és nagyszámú kiterjedt rokonság. Temetésé ma, kedden október 31-én délután félnyolc órakor lesz a timisoarai gyárvárosi görög keleti szerb temető halottasházából.

— **Ügyeletes gyógyszerterak.** Október 31-én, kedden, Timisoara-Temesvárott: I. Gutz (Bratianu-tér), II. Sandovici (Daciu-utca), III. és IV. Keller (Carol-ut), V. Corvin (Cloşca-utca).

Timisoarai Temesvári **CORSO-ROZ** Kiadások 2, 4, 6 órák Félórások 18-25

A Marx testvérek a cirkuszban
 Szociális hirdetés: Bucuresti felszabadítása a német iga alól.
 Tomboló siker min en előadás. Utolsó előadás!

GYÜMÖLCS- és konyhakert, a várososh közél, felesbe bérbeadó. Villalakis ingyen. Érdeklődni: Mágort Lajos, Dumbravita-Ujszentes 2. (5475) * **HÁZMESTER!** teendőkért, villában, jó lakást kap magános asszony, vagy csendesebb, idősebb házaspár. Ezen teendőkre felfogadunk esetleg bejárónőt is délj. Jelentkezés: Timisoara I., Mercy-u. 9. I. emelet, ajtó 7. (5396) * **KERESEK** jól főző mindenest, hosszabb bizonyítvánnyal, nov. 1-re vagy 15-re. Sebtyén-irógépűzet. Timisoara I., Mercy-u. 2. (5447) * **FEKETE** csikó-sapka és karmantyú, alig használt és egy sárca asszál négy székkel eladó. Timisoara IV., Ion Ghica-utca 4. I. ajtó jobbra. (5448) * **KONYHABUTOR**, nem korszerű, olcsón eladó. Timisoara IV., Ion Ghica-u. 4. II. ajtó balra. (5449) * **URICSAAL** elvállal két diákot. Ugyanott d. u. két órára egy műveit leányt keresnek 8 éves fiu mellé. Timisoara IV., Ion Ghica-u. 4. I. ajtó jobbra. (5450) * **BEJÁRÓNÓ** azonnala, heti háromszorra állást keres, lehetőleg a Gyárvárosban. Timisoara II., Renasterji-u. 2. Szeberthné. (5451) * **ÜGYES**, megbízható asszony, lakás ellenében takarítást és mosást, vagy házmesteri állást vállal. Cim: Timisoara III., T. Laureanu-u. 7/a, a házfelügyelőnél. (5452) * **BEJÁRÓNÓT** keresek azonnali belépésre. Szegőné, Timisoara I., Gen. Gri-gorescu-u. 1. I. ajtó 7. (5453) * **BÉRBE** veszek butort, hálószoba kivételével. Kar-bar.tartásáért felelősséget vállalok. Érdeklődni lehet Timisoara, távbeszélő 12-05. (5455) * **BEJÁRÓNÓT** délelőtre keresek. Widder, Timisoara IV., Bratianu-u. 29. I. em. ajtó 4. (5457) * **KISERŐT** keresek,

16-17 éves művelt zsidó fiut. Timisoara IV., M. Guttenbrun-sor 14. II. em. (5458) * **FARAGOTT** fekete uriszoba és egy skunks női gallér (pelerin) eladó. Mehala, Baiev, Cetatii 71. (5459) * **EGY VAGY KETSZOBAS**, furdoszobas lakást keresek Timisoara, távbeszélő 43-44, hétköznap. (5460) * **VALLALOM** magántanítványok, valamint más tanulók tanítását, bármely tantárgyból és bármely osztályból. Cim a timisoarai kiadóban vagy távbeszélő 12-25. (5461) * **CSINOSAN** butorozott szoba 1-2 egyetemi hallgatónak a mügyetem közee ieben kiadó. Cim a timisoara kiadóban. (5462) * **HÁZASSAG** céljából megismerkednék egy középkorú, jellemes, jólelkü, keresztény férfivel, ki otthon szerető, hü-séges papjást és megértő barátot óhajjt feleségében találni. Rendelkezem egy család házzal. Válaszokat „39” jellegére kérek. (5463) * **KIADÓ** november 1-re különbe járatu butorozott szoba, furdoszobahaszná-lattal, egy ur részére. Esetleg egy üres szoba is. Érdeklődni szíveségből d. e. 10-11 óráig, Timisoara IV., T. Vladimirescu-sor 15. ajtó 1. (5464) * **KETSZOBAS** korszerű lakást keresek Belvárosban vagy bármely városrész elején. Lehet esetleg albérléjt is, furdoszoba- és konyahasznalattal. Cime-kt a timisoarai kiadóba kérek „Schulhoff” névre (5465) * **KÉT KOSZTOS DIAK** vagy leány jó ellátást kaphat, Timisoara III., Fopa Anca-u. 1. (6-os villamosvonal, Cuciuj-téri megálló). (5466) * **GYERMEK REZAGY** matraccal, jó állapotban, eladó. Ugyanott jól főző minden szakácsnó jó fizetéssel felvétetik. Cim: Timisoara IV., D. Sturza-u. 48. (5467) * **EBEDLŐASZ-TAL** 4 székkel és egy kjs pohárszék, olcsón

— **A Notre Dame intézet** összes timisoarai-temesvári román, magyar és német tannyelvű középiskoláiban a tanítás 'ekintettel Mindenszentek és Halottak napjára, november 3-án kezdődik. A vidéki növendékek november 2-án jelentkeznek. **Az intézet vezetősége.**

— **A HAZAFIAK SZÖVETSÉGE (UNIUNEA PATRIOTILOR) ARADI TAGOZATÁNAK FELHÍVÁSA.** A HÁBORUS ROKKANTAKHOZ A Haza-fiak Szövetsége aradmegyei szervezetének hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva csoportja felhívást intézett a két világháború hadirokkantjaihoz, hadiözvegyeihez és hadiárvaihoz, amelyben valsmennyiöket a Nemzeti Demokratikus Arconalhoz való csatlakozásra szólított fel. A felhívás nemzetiségre, vallásra és nemre való tekintet nélkül kéri a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik jeainak elismerését és teljesítését, amelyet a következő öt pontban foglal össze: 1. A nyugdíjak egységesítése. 2. A nyugdíjak összegének felemelése. 3. A rokkantak és hadiárvaik földhözjut-tatása. 4. A hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik olyan álláshoz jut-tatása, amelyet el is tudnak látni. 5. Rokkant otthon felállítás. A szervezet helyisége Aradon, az Avram Iancu-tér 21. szám I. emeleten működik.

HIREK 1 MONDATBAN

NYOLC UJSÁGÍRÓT zárt ki kebeléből a belga újságírók szervezete, mert együttműködtek a megszálló németekkel, — jelenti Brüsszelből a Rador.

62.284 SZEMÉLYT ölték meg a németek Belgrádban a megszállás idején, — jelenti a londoni rádió, annak a Gestapo-kimutatásnak alapján, amely most a jugoszláv felszabadító hadsereg vezetőségének kezébe került.

KÜLÖNLEGES ZASZLOAJAKAT szerveznek a németek 18-25 év közötti nőkből és ezeket a női alakulatokat a frontra küldik, — jelenti Bernből a moszkvai rádió tudósítója.

A KÖZÉPAMERIKAI Guatemalában köztársaságban kitört forradalom 15 óra múlva az államelnök lemondására vezetett, az államügyek vezetését a decemberi választásokig a forradalmi mozgalom vezetőiből alakult triumvirátus intézi.

eladó. Cim a timisoarai kiadóban. (5445) * **JÓL FŐZŐ** mindenest jó bizonyítványokkal felvétetik. Timisoara I., Paris-u. 2. I. em. (5435) * **FENYKÉPEZŐ-GÉPET**, Leycát, Cortaxot, keresek megvétele. Foto Leonardo, Timisoara IV., Carol-körút 16. (5357) * **MEGVESSZÜK** könyvet acordeont, fényképezőgépet, látesővel, egyéb mütagyákat és dísztagyákat, Timisoara, a Máriaút szemben, Arta-frumosa Eulevard Carol 8. szám. (5429) * **KERESEK** jól főző mindenest, esetleg bejárónót. Timisoara I., Carmen Sylva-körút 3. I. em. 3. D. e. 8-10-ig jelentkezni. (5434) * **KERESÜNK** egy szakácsnót (bizonyítvánnyal) és egy bejáró takarítónót (vagy szobaleányt) elsajere. Jelentkezni: Timisoara IV., Ion Ghica-utca 1 szám. Káldori. (5436) * **OKLIVELES** fiatal tanítónő állást keres. „Sürgö” jellegére kér ajánlatokat a timisoarai kiadóban. (5443) * **CSEREKÁLYHAK**, takaréktüzhelyek, furdoszoba-berendezések, használtak, valamint parketták eladók. Megtekinthetők: Timisoara IV., Tudor Vladimirescu-sor 31. szám, fél 10-11-ig. (5438) **GYERMEKISSASSZONY** hosszú éves bizonyítvánnyal, állást keres. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek „Gyermekekissasszony” jellegére. (5441) * **JÓL FŐZŐ** mindenest nagyon jó fizetéssel fogadunk. Jelentkezés a gyárban, Timisoara III., Odobescu-u. 13. (5334) * **VALLALOK** kézimunkát és kötet. Timisoara II., Zlatna-u. 1. portánál. (5400) * **CSIKOBUNDA**, fekete, kitűnő állapotban eladó. Timisoara IV., Vasile Lupu-u. 13. szám. (5419).